

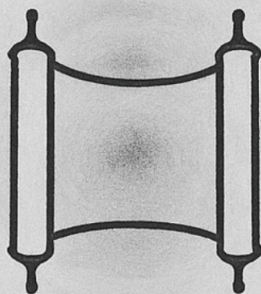
בס"ד

Alter Rebbe

Torah Ohr

Parshas Vayetzei

וְשַׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי

Dedicated To:

טְנִיָּה מַלְכָּה בֵּת דִּינָה דְּבוּרָה

דְּפוּאָה שְׁלֵמָה

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

Introduction

Rabbi Schneur Zalman of Liadi (1745–1812), known as the Alter Rebbe, founded Chabad Chassidus and revealed how Divine wisdom descends into creation and how human avodah elevates creation back to its source. In this maamar that begins with “And I shall return in peace to the house of my father...,” he teaches that Yaakov’s journey is the essential pattern of descent, refinement, and the final revelation of Divine delight in the future.

And I shall return in peace to the house of my father, and Havayah will be for me as Elokim, and this stone that I have placed as a pillar shall be a house of Elokim, etc. (Bereishit 28:21–22).

And it is necessary to understand the connection of the stone with the name Havayah, that when Havayah will be as Elokim, then specifically the stone will be a house of Elokim, etc. One must also understand that the phrase “this stone” is feminine, whereas the word “shall be” is masculine.

And to understand all the above, one must preface and explain what is written earlier about him: “He encountered the place and he took from the stones of the place and placed them at his head... and he set it up as a pillar,” etc. (Bereishit 28:11,18). And one must understand the matter of the stones, what they are. And also why at first they were many stones, as it is written “and he took from the stones of the place,” etc.

And Yaakov made from them one stone, etc. However, at the beginning of the portion it is written “And Yaakov went out from Be’er Sheva and went to Charan” (Bereishit 28:10). The meaning is that Yaakov is the level of the yud of the heel, which is the drawing down of supernal Chochmah, which is the level of the yud descending downward, even into the level of the heels.

And this is the meaning of “And Yaakov went out from Be’er Sheva and went to Charan,” that the level of Yaakov is the one who draws from the level of Be’er Sheva, which is exceedingly high, where “He and His life-forces are one, and He and His organs are one,” until the chain-descent downward into the

ושבתי בשלום אל בית אבי והיה הוי' לי לאלקים והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלקים כו' בראשית כ"ח:א-כ"ב

וצריך להבין השייכות של האבן עם שם הוי' שפשהו' יהיה לאלקים אז דוקא יהיה האבן בית אלקים כו'. גם צריך להבין כי לשון האבן הזאת הוא לשון נקבה ומלת יהיה הוא לשון זכר.

ולהבין את כל הנ"ל צריך להקדים ולבאר מה שכתוב לעיל מניה “ויפגע במקום וישקח מאבני המקום וישם מראשיתיו... וישם אתה מצבה” כו' (בראשית כ"ח:יא, יח). וצריך להבין ענין האבנים מה הם. גם מה שהיו תחלה אבנים הרבה כמו “שכתוב וישקח מאבני המקום” כו'.

ויעקב עשה מהן אבן אחת כו'. אבל הנה בריש הפרשה כתוב “ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה” (בראשית כ"ח:י). פרוש יעקב הוא בחינת יו"ד עקב שהוא בחינת המשכת חכמה עילאה שהוא בחינת יו"ד למטה מטה גם בבחינת עקבים.

וזהו “ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה” שבחינת יעקב הוא הממשך מבחינת באר שבע שהוא למעלה למעלה “איהו וחייוהי חד, ואיהו וגרמוהי חד” עד ההשתלשלות למטה מטה לפיכך היותר תחתונה

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

lowest level, which is the level of Charan, as will be explained later with the help of Heaven.

And as it is written, “He commanded salvations to Yaakov” (Tehillim 20:7). “Salvations” refers to three hundred and seventy supernal lights, and the level of Yaakov connects and draws them downward also into the level of the heels.

And also “yeshuot” is from the expression “shā‘ah,” as it is written “And Havayah gazed (vayisha) toward Hevel...” (Bereishit 4:4), which means the descent and drawing down of His blessed light downward, etc.

However, through the chain-descent of the light of Havayah in so many great contractions, until it also comes downward into the level of Charan, the world becomes a realm of complete separation, as it is written “And a river goes out from Eden” — which is the level of supernal Chochmah — “to water the garden,” etc. (Bereishit 2:10).

And from there it separates, for when it is drawn from there through many chain-descents and many contractions, there arise levels that are utterly separate. And Yaakov, peace be upon him, desired to elevate them upward, that even below there should be a level of unity and complete nullification, exactly as it is above, where “His life-forces and His organs are one,” etc.

And therefore it is stated, “And he took from the stones of the place,” etc. (Bereishit 28:11). For behold, it is known that stones are called letters, as is written in Sefer Yetzirah: “Two stones build two houses; three stones build six houses,” etc. For just as from many stones one house is made in which one can dwell, so too from many letters are made words in which the intellect becomes en clothed.

And just as the stones are in the level of domem, the lowest level of all four elements — mineral, vegetable, animal, and human — so too the letters, relative to the intellect en clothed within them, are utterly in the level of domem, for they have no relation to the intellect at all. From all the above it is understood that stones are called letters, and so it is Above.

שהוא בחינת תרון, וכמו שיתבאר לקמן בעזרת השם יתברך.

וכמה שכתוב “צוה ישועות יעקב” (תהלים כ:ז). “ישועות” הם שלש מאות ושבעים נהורין עילאין ובהינת יעקב מחבר וממשך אותם למטה גם בבחינת עקבים.

וגם “ישועות” הוא מלשון “שעה”, כמה שכתוב “וישע הוי' אל הקל” (בראשית ד:ד) שהוא בחינת ירידת והמשכת אורו יתברך למטה מטה פו

אכל בהשתלשלות אור הוי' כל כך בצמצומים רבים עד שבא גם למטה בבחינת תרון, נעשה עולם דפירודא לגמרי, וכמה שכתוב “ונהר יוצא מעדן” — שהוא בחינת חכמה עילאה — “להשקות את הגן” (פו) (בראשית ב:י).

ומשם יפרד ששנמשך משם בהשתלשלויות רבות וצמצומים רבים נעשים בחינות נפרדים בתכלית. ויעקב עליו השלום רצה להעלותם למעלה מעלה שיהיה גם למטה בחינת יחוד ובטול ממש כמו שהוא למעלה “חיהו וגרמוהי חד” פו

ולזאת נאמר “ויקח מאבני המקום” פו (בראשית כ"ח:יא). כי הנה נודע שאבנים נקראים אותיות וכמו שכתוב בספר יצירה “שתי אבנים בונות שתי בתים; שלוש אבנים בונות שש בתים” פו. להיות שפמו שמאבנים הרבה נעשה בית אחד שיכולים לדור בתוכו, כך מאותיות הרבה נעשות תבות שבהן התלבשות השכל.

וגם כמו שהאבנים הם בחינת דומם שהוא המדרגה היותר תחתונה מכל ד' סודות דומם-צומח-חי-מדבר, כך גם האותיות לגבי השכל המלוכש בהן הן בחינת דומם בתכלית שאינן מערף השכל כלל. נמצא מובן מכל הנ"ל שאבנים נקראים אותיות, וכן הוא למעלה

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

For behold, it is written, “By the word of Havayah the heavens were made,” etc. (Tehillim 33:6). And as it is written, “Your kingship is a kingship over all worlds” (Tehillim 145:13). This means that the vitality of all worlds — which are worlds without end, as it is written “Is there a number to His troops?” (Iyov 25:3) — nevertheless, their source and root of life is only from the level of His kingship, which is the level of “the word of Havayah,” which brings them into being from nothing into something continuously.

For being that they are created in a manner of “above has a boundary,” as their comprehension is limited, and “from the earth to the firmament is a journey of five hundred years,” etc., therefore they are not at all in any relation to the light of Havayah, which is in the aspect of Ein Sof and is revealed in the upper worlds.

And therefore they can receive their vitality only from the level of “the word of Havayah,” which are the letters through which the heavens and earth were created, which are in the level of domem relative to the infinite light of the Blessed Ein Sof.

And as it is written “Kadosh Havayah Tzeva’ot” (Yeshayahu 6:3), and as our sages said: “An os (letter) is in His hosts,” and even though they are a thousand thousands, as it is written “A thousand thousands serve Him and ten thousand times ten thousand stand before Him” (Daniel 7:10), and as it is written “Is there a number to His troops?” (Iyov 25:3), nevertheless, since they are limited beings, their vitality is only from one single letter, which is utterly like domem relative to the name Havayah, which is in the aspect of Ein Sof, as stated above.

And behold, the chain-descent of all the worlds in myriads upon myriads of levels depends entirely upon the manner of the combinations of the letters that are in the aspect of “the word of Havayah,” in order to bring into being particular created beings, limited and separate, etc. And Yaakov, peace be upon him, desired to elevate them upward. Therefore, “And he took from the stones of the place,” for they are the many letters, and he

דהנה כתוב “בדבר הוי' שמים נעשו” כו' (תהלים ל"ג:ו'). וכמו שכתוב “מלכותך מלכות כל עולמים” (תהלים קמ"ה:ג'). פירוש שחיות כל העולמות שהם עולמות עד אין קץ, וכמו שכתוב “הי' מספר לגדודיו” (איוב כ"ה:ג'). הנה עכ"ז מקור ושרש חיותם אינו אלא מבחינת מלכותו שהוא בחינת “דבר הוי'” כו' המתנה ומהנה אותם מאין לי' תמיד.

להיות שהם נבראים בעל-גבה שיש גבול להשגתם, ומהאריך לרקיע מהלך ת' קמה שנה כו'. ואינם כלל בערך לגבי אור הוי' שהוא בבחינת אי-סוף המתגלה בעולמות העליונים.

ולזאת אינם יכולים לקבל חיותם רק מבחינת “דבר הוי'” שהם האותיות שנבראו בהם שמים וארץ כו' שהם בבחינת דומם לגבי אור אי-סוף ברוך הוא.

וכמו שכתוב “קדוש הוי' צבאות” (ישעיה ו':ג'), וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה “אות הוא בצבאות שלו.” ואף שהם אלה אלה, כמו שכתוב “אלף אלפין ישמשונה ורבו רבבן קדמוהי” (דניאל ז':י'), וכמו שכתוב “הי' מספר לגדודיו” (איוב כ"ה:ג'). עכ"ז מאחר שהם בעלי גבול, חיותם אינו אלא מאות אחת בלבד, שהיא בבחינת דומם לגמרי לגבי שם הוי' שהוא בבחינת אי-סוף כו' כנ"ל.

והנה השתלשלות כל העולמות ברבוי רבבות מדרגות תלוי הכל לפי אופן צירופי האותיות שבבחינת “דבר הוי'” להתהוות נבראים פרטיים בעלי גבול ונפרדים כו'. ונעקב עליו השלום רצה להעלותם למעלה. לזאת “ויקח מאבני המקום” שהם אותיות הרבה ועשה מהם אבן אחת שהיא אות היי"ד. וזהו “וישם” קראשתי” כו'.

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

made from them one stone, which is the letter yud. And this is “and he placed them at his head,” etc.

For just as below in man there is intellect and emotions, and the letters are what clothe the aspect of the intellect and emotions that are enclothed in them, so too Above there are the levels of Chabad and the six emotional attributes, except that there Above “He is wise, but not with a knowable wisdom; He understands, but not with a knowable understanding; and He is not from all these attributes,” for there it is in a level of utter unity and complete nullification.

And as it is written, “Yours, Havayah, is the greatness,” etc. (Divrei Hayamim I 29:11), and “His life-forces and His organs are one,” etc. And the aspect of “the word of Havayah” is the letters in which Chabad and the emotional attributes, which are the ten supernal sefirot, are enclothed.

And the level of the letter yud, which is a small point, alludes to the fact that within it is enclothed the aspect of Chochmah, which is the level of ayin and utter nullification.

And the letter hei, which is an expansion of length and width, alludes to its being a garment for the level of Binah, etc. And similarly with the other letters, in which the levels of the supernal emotional attributes are enclothed.

And this is that Yaakov made from all the stones one stone, which is the letter yud, in order to raise them to the level of supernal Chochmah.

And afterward, “and he set it up as a pillar,” which is the level of the letter vav, for he made and drew down from the level of yud to the level of vav, so that the aspect of supernal Chochmah should be enclothed below in the level of Torah and mitzvot.

And as is known, the shape of the letter vav has on its head the point of the yud, and afterward it extends and draws downward; similarly, “the Torah goes forth from supernal Chochmah” and is drawn and extends downward into physical matters, etc.

שָׁפָמוּ שְׁלֵמֻטָּה בְּאֶדָם יֵשׁ שְׁכָל וּמַדּוּת וְהָאוֹתִיּוֹת הֵם הַמְלַבְּשִׁים לְבְּחִינַת הַשְׁכָּל וְהַמַּדּוּת הַמְתַּלְבָּשִׁים בָּהֶם, כִּי גַם לְמַעַלָּה יֵשׁ בְּחִינַת חֻכְמָה-בִּינָה-דַּעַת וְנִיחָא, רַק שְׁשֵׁם הוּא “חֻכִּים וְלֹא בְּחֻכְמָה יִדְעָא, מִכִּי וְלֹא בְּבִנָּה יִדְעָא, וְלֹא מִכָּל מַדּוּת אֵלֶיךָ,” שְׁשֵׁם הוּא בְּבְחִינַת יְחִוּד וּבִטּוּל בְּתַכְלִית.

וְכִמָּה שְׁפָתוֹב “לָךְ הוּי' הַגְּדֹלָה” כּו' (דְּבָרֵי הַיָּמִים א' כ"ט:י"א), וְ“חִיוֵהִי וְגִרְמוֹהִי חַד” כּו'. וּבְחִינַת “דְּבָר הוּי'” הֵם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבָּהֶם מְתַלְבָּשִׁים חֻכְמָה-בִּינָה-דַּעַת וּמַדּוּת שֶׁהֵם עֹשֶׂר סְפִירוֹת עֲלִיוֹנוֹת.

וּבְחִינַת אוֹת הַיּוֹד שֶׁהִיא נְקוּדָה קְטַנָּה מְרֻמָּזת עַל הַיּוֹת שֶׁבָּהּ מְתַלְבָּשׁ בְּחִינַת חֻכְמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵין וּבִטּוּל בְּתַכְלִית.

וְאוֹת הַהֵ"א שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתַּפְשׁוּת אַרְבֶּה וְרוֹחֵב מְרֻמָּזת עַל שֶׁהִיא בְּחִינַת לְבוּשׁ לְבְּחִינַת בִּינָה וְכו'. וְכֵן כָּל שָׂאֵר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבָּהֶן מְתַלְבָּשִׁים בְּחִינּוֹת הַמַּדּוּת הָעֲלִיוֹנוֹת.

וְזֶהוּ שֶׁיַּעֲקֹב עָשָׂה מִכָּל הָאֲבָנִים אֶבֶן אֶחָת שֶׁהִיא אוֹת הַיּוֹד לְהַעֲלוֹתָן לְבְּחִינַת חֻכְמָה עִלְיָא.

וְאִזִּי אַחֵר כִּי “וַיִּשֶׂם אֹתָהּ מִצְבֵּה” שֶׁהִיא בְּחִינַת אוֹת וּ, שֶׁעָשָׂה וְהַמְשִׁיךְ מִבְּחִינַת י' לְבְּחִינַת ו' לְהִיּוֹת הַתַּלְבָּשׁוֹת בְּחִינַת חֻכְמָה עִלְיָא לְמַטָּה בְּבְחִינַת תּוֹרָה וּמִצְוֹת.

וְכַנּוּדָּע תְּמוּנַת אוֹת וּ שֶׁעַל רֹאשׁוֹ נְקוּדַת הַיּוֹד וְאַחֵר כִּי הוֹלֵךְ וּמִתְמַשֵּׁךְ לְמַטָּה. כִּי אוֹרֵייתָא מִחֻכְמָה עִלְיָא נִפְקָת וְנִמְשָׁכָת וּמִתְפַּשְׁטָת לְמַטָּה בְּדְבָרִים גִּשְׁמִיִּים כּו'.

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

And this is “and he poured oil upon its head.” The meaning is that oil is the level of supernal Chochmah, as it is written “oil of the holy anointing” (Shemot 30:25). For there should be a revelation of the level of supernal Chochmah itself below in the aspect of the above-mentioned pillar, which is the aspect of Torah and mitzvot, which are en clothed below in physical matters — exchanging an ox for a donkey, etc., valid, invalid, etc. Nevertheless, within them there shall be a revelation of the level of supernal Chochmah itself, exactly as it is Above.

And as our sages of blessed memory said: “Just as there it was with awe and fear, so too here it is with awe and fear.” The meaning is: just as there — at the time of the giving of the Torah at Mount Sinai, when they were in awe and fear, for then there was a revelation in absolute fullness, when they heard from the mouth of the Essence of the Emanator, “I am Havayah your God,” etc. (Shemot 20:2) —

so too here — meaning, even though the Torah is en clothed below in physical matters, there shall be through this a revelation of supernal Chochmah itself, just as it was then. And as it is written, “And I shall place My words in your mouth,” etc. (Yeshayahu 51:16).

And in order for there to be such a revelation below, Yaakov first needed to raise them upward to the level of the encompassing light. And as it is written, “And he raised up a pillar” (Bereishit 28:18), for since “their end is wedged in their beginning,” therefore “their beginning is wedged in their end,” etc., so that the highest level can descend and extend downward to the lowest, as is known.

And this is “And I shall return in peace to the house of my father, and Havayah will be for me as Elokim” (Bereishit 28:21). All this will occur through the elevations and the drawdowns, from below upward and from above downward — which is the aspect of “and he placed them at his head,” etc., and afterward “he poured oil upon it,” etc., as explained above.

וזהו “וייצק שמן על ראשה.” פירוש שמן הוא בחינת חכמה עילאה, וכמה שכתוב “שמן משחת קדש” (שמות ל' כ"ה). להיות גילוי בחינת חכמה עילאה ממשי למטה בבחינת מצבה הנזכר לעיל, שהוא בחינת תורה ומצות שכלובשים למטה בדברים גשמיים — הממליך פרה בחמור כו', כשר, פסול כו'. עכ"ז יהיה בהם גילוי בחינת חכמה עילאה ממשי כמו שהוא למעלה.

וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה “מה להלן באימה וביראה — אף כאן באימה וביראה.” פירוש: מה להלן — בשעת מתן תורה על הר סיני שהיו באימה וביראה, שאז היה בחינת גילוי בתכלית — ששמעו מפי עצמות המאציל “אנכי הו' אלקיך” כו' (שמות כ"ב).

אף כאן — הינו, אף כשהתורה מלובשת למטה בדברים גשמיים — יהיה עלידי זה גילוי חכמה עילאה ממשי כמו שהיה אז. וכמה שכתוב “ואשים (ידברי בפיך” כו' (ישעיה נ"א:ט"ז).

ולחיות גילוי כזה למטה — נצרך יעקב מתחלה להעלותו למעלה מעלה לבחינת סובב כל-עלמין. וכמה שכתוב “וירימה מצבה” (בראשית כ"ח:י"ח), להיות כי “נעוץ סופן בתחלתו, ועל-ידי זה “נעוץ תחלתו בסופן” כו' — שהמדרגה היותר גבוהה יותר יכולה לרדת ולהתפשט מטה מטה, כידוע.

וזהו “ושבתי בשלום אל בית אבי והיה הו' לי לאלקים” (בראשית כ"ח:כ"א). שכל זה יהיה על-ידי העלאות והמשכות שממטה למעלה ומלמעלה למטה — שהוא בחינת “וישם מראשתי” כו', ואחר כך “וייצק עליה שמן” כו' כנזכר לעיל.

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

For behold, “my father” refers to Yitzchak, as it is written “For You are our father,” and in the future they will say of Yitzchak: “For You are our father,” etc. (Yeshayahu 63:16).

And behold, Yitzchak is from the expression “laughter” and delight, as it is written “G-d has made laughter for me, all who hear will laugh for me” (Bereishit 21:6). And this is in the future tense, meaning that the revelation of the supernal delight Above will be revealed — and this comes through the refining done below, through subjugation and transformation of darkness to light, through elevations and drawdowns as above.

And like the delight and laughter below, which come only from some change or novelty — such as a bird that speaks, which is not its nature; whereas from a man who speaks, no pleasure is taken, since speech is his constant way — so too Above.

For behold, the level of Yaakov is “yud of the heel,” meaning the descent and chain-descent of G-dliness downward, even to the lowest levels — the heels — which are the utterly separate worlds and limited beings, etc.

And as it is written, “And Yaakov went out from Be’er Sheva and went to Charan” (Bereishit 28:10), for he extended downward through so many contractions to bring into being limited creations — “worlds of separation,” created beings that feel themselves as independent existence, called “Charan,” from the expression “My throat is dried,” etc.

And this means that the G-dly life-force drawn and encloded within them — called the level of the throat (the voice), as is known — is concealed and hidden in them entirely, until they are “worlds of separation” and complete darkness, as if they are an independent existence; and then it is called Charan, from the expression “my throat is dried,” etc. And as it is written, “I was mute with silence,” etc. (Tehillim 39:3).

פי הנה “אבי” קאי על יצחק, וכמה שפתיב “פי אתה אבינו,” ולעתיד יאמרו על יצחק “פי אתה אבינו” כו' (ישעיה ס"ג:ט"ז).

והנה יצחק הוא מלשון צחוק ותענוג, וכמה שפתיב “צחק עשה לי אלקים, כל השמע יצחק לי” (בראשית כ"א:ו'). והוא לשון עתיד — שיגלה בחינת התענוג העליון שלמעלה, והוא על-ידי בחינת הברורים שלמטה בבחינת אתפכא ואתהפכא מחשוכא לנהורא על-ידי העלאות והמשכות פנוצר ליעיל.

ויכמו התענוג והצחוק שלמטה שאינם מאלא מאיזה שנוי וחדוש — כגון צפור המדברת וכדומה, שאין דרכה וטבעה לדבר; מה שאין כן מאדם המדבר — אין מקבילים תענוג כלל, לפי שדרכו בתמידות לדבר. וכן כד ממש למעלה.

דהנה בחינת יעקב הוא “יוד עקב,” שהוא בחינת ירידת והשתלשלות אלקות עד למטה מטה, גם בבחינת עקבים — שהם עולמות הנפרדים לגמרי. ובעלי גבול כו'.

וכמה שפתיב “ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה” (בראשית כ"ח:י') — שנמשך ונשתלשל בהשתלשלות וצמצומים כל-כד להתהוות יש מאין בעלי גבול ועולמין דפירוד — שהם בחינת נבראים נפרדים שהם בחינת יש ונפרד בפני עצמם — “שנקראים חרן,” והוא מלשון “נחר גרוני” כו'.

והינו שהחיות האלקית הנמשך ומתלבש בהם — שנקרא בחינת גרון, שהוא קול — כנודע, מכסה ומסתיר בהם לגמרי, עד שהם עולמין דפירוד וחשך לגמרי, כאלו הם יש ונפרד בפני עצמם; ואז נקרא “חרן” לשון “נחר גרוני” כו'. וכמה שפתיב “אצלמתי” (דומיה כו' (תהלים ל"ט:ג)).

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

And behold, the ultimate intention in the descent and chain-descent of the light of Havayah so far downward into a place of darkness and worlds of separation is in order that there be subjugation and transformation of darkness to light, etc., to transform all the evil emotions — the love and fiery passion for worldly vanities, or anger, etc. — to transform them so they be only for Havayah alone, and to be in a state of nullifying one's will solely to God, and not in a state of being an independent existence, etc.

And this state is called the level of teshuvah, which is “with greater strength,” etc. That is, the evil emotions which are in fiery passion — to transform them and return them to Havayah alone, as above. (And this is “In the place where baalei teshuvah stand, perfectly righteous ones cannot stand.” Berachot 34b.)

And through this, a great delight is created Above, and it is from the subjugation and transformation of darkness to light that happens below. And this is “Better is one hour of teshuvah,” etc., for specifically through teshuvah there is created such a great delight Above, like the analogy of a bird that speaks, as mentioned above.

And then from the level of Charan (חרן) there becomes “Rinah” (רנה), as is known regarding chametz and matzah — that the letter chet of “chametz” becomes the hei, as written in Zohar Pinchas on “Rebuke the wild beast of the reeds,” etc., and it becomes the level of matzah. So too from “Charan” there becomes “Rinah,” as it is written “When the wicked perish, there is joyous song” (Mishlei 11:10), which is the delight created Above through subjugation and transformation, as above.

And behold, this level of delight will be revealed specifically in the future, when “the spirit of impurity I shall remove,” etc. (Zechariah 13:2), for there will no longer be darkness or refinement as it is now, with ascents and descents, but as it is written, “In plowing and harvesting you shall rest” (Shemot 34:21), as explained elsewhere.

והנה תכלית המכוון בירידת והשפלת שלות אור הוי' כל-כף למקום חשך ועולמין דפירודי — הינו כדי שיהיה אתהפכא ואתהפכא מחשוכא לנהורא כו', להפך את כל המדות רעות — שהם האהבה ורשפי-אש דהבלי עולם, או הפעס כו' — להפכם שיהיו רק להוי' לבדו, ולהיות בבחינת בטול הרצון 'להוי' לבד, ולא בבחינת יש ונפרד בפני עצמו כו'.

ונקראת בחינה זו בחינת תשובה — שהיא “בחייל יתיר” כו', דהינו המדות רעות שהן ברשפי-אש — להפכן ולהשיבן להוי' לבד, כנזכר לעיל. (וזהו “במקום שבעלי תשובה עומדין — צדיקים גמורים (אינם יכולים לעמוד.” ברכות ל”ד)

ועל-ידי זה נעשה תענוג גדול למעלה, והוא מבחינת אתהפכא ואתהפכא מחשוכא לנהורא שלמטה. וזהו “פה שעה אחת בתשובה” כו', להיות שבעל-ידי בחינת תשובה דוקא נעשה התענוג למעלה כל-כף — שהוא ממש כמשל צפור המדברת כנזכר.

ואז נעשה מבחינת “חרן” — “רנה”, וכנודע על ענין חמץ ומצה — שאות הח”ת שב”חמץ” נעשית ה”א, כמו שכתוב בהר פרשת פינחס על פסוק “גער חית קנה” כו', ונעשית בחינת מצה. כן גם מ”חרן” נעשית “רנה”, כמו שכתוב “באבד רשעים רנה” (משלי י”א:’) — שהוא בחינת התענוג הנעשה למעלה מאתהפכא ואתהפכא כנזכר.

והנה בחינת תענוג זה יתגלה לעתיד דוקא, שאז “ואת רוח הטמאה אעביר” כו' (זכריה י”ג:ב') — שלא יהיה עוד בחינת חשך ופירורים כמו שהוא עתה בעולמות וירידות, אלא כמו שכתוב “בחריש ובקציר תשבת” (שמות ל”ד:כ”א), כמו שמבאר במקום אחר.

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

And the revelation of the light of Havayah will be below in a state of utter unity and nullification, just as it is Above in the supernal worlds where “He and His life-forces and His organs are one,” etc. For now it is from nothing to something; whereas in the future it will be from something to nothing — in the aspect of nullification and transformation, etc.

And then the level of the supernal delight will be revealed — which is in the aspect of Ein Sof — and this is the seventh day, the day that is entirely Shabbat and rest for everlasting life, which is the revelation of the supernal delight, as is known, that results from the refinements below in the six thousand years, etc.

And this is “and I shall return... to the house of my father,” meaning the return and restoration of the level of Yaakov from the level of Charan, as above, to the level of Rinah, which is called “the house of my father,” which is the level of Yitzchak — the level of the supernal laughter and delight that will be revealed in the future through the subjugation and transformation mentioned above.

And this is why in the future they will say specifically about Yitzchak, “For You are our Father” (Yeshayahu 63:16), because this is the ultimate intention in the descent and chain-descent of the worlds — that thereby there will be laughter and delight Above, as mentioned.

And this is “and I shall return in peace,” etc. For the level of the delight mentioned above, which will be revealed in the future, comes specifically through the elevations and drawdowns — which are the refinements below in the subjugation and transformation — and this is called the level of “peace.”

For peace unites two opposites, as it is written, “He makes peace in His heights” (Iyov 25:2), where Mikha’el is the prince of water and Gavri’el the prince of fire, etc.

ויהיה בחינת גילוי אור הוי' למטה בבחינת יחוד ובטול בתכלית — כמו שהוא למעלה בעולמות העליונים, ד' איהו וחייו ויגמולו חד"כ כו'. שעתה הוא מאין ליש, מה שאין לן לעתיד — יהיה מיש 'לאין בבחינת בטול ואמהפכא כו'.

ואזי יתגלה בחינת ענג העליון — שהוא בבחינת אין-סוף — והוא בחינת יום השביעי, יום שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים — שהוא בחינת גילוי ענג העליון, כנודע, שנעשה מהברורים שלמטה 'בשיתא אלפי שנים כו'.

וזהו “ושבתי... אל בית אבי,” שהוא בחינת החזרה וההשבה של בחינת יצחק מבחינת חרן כנזכר לעיל — לבחינת רנה, שנקראת “בית אבי,” שהוא בחינת יצחק — שהוא בחינת הצחוק והתענוג העליון שיתגלה לעתיד על-ידי אתפכא ואמהפכא הנזכר לעיל.

וזהו שיאמרו לעתיד על יצחק דוקא “כי אתה אבינו” (ישעיה ס"ג:ט"ז), להיות כי זהו תכלית המכוון בירידת והשתלשלות העולמות — כדי שעל-ידי זה יהיה צחוק ותענוג למעלה כנזכר.

וזהו “ושבתי בשלום” כו'. כי בחינת הענג הנזכר לעיל — שיתגלה לעתיד — הוא דוקא על-ידי בחינת העלאות והמשכות — שהן בחינת הברורים למטה בבחינת אתפכא ואמהפכא כנזכר — שנקרא “בחינת שלום”.

להיות כי “שלום” הוא המחבר שני הפכים, וכמה שפתיב “עושה שלום במרומיו” (איוב כ"ה:ב) — 'שמכאל שר של מים, וגבריאל שר של אש כו'.

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

And behold, it is written “Peace, peace, to the distant and to the near” (Yeshayahu 57:19). These are two levels of peace: peace from below to above — “to the distant,” who becomes “near,” meaning the elevation from below upward; and peace from above to below — the descent and drawing down of G-dliness below in Torah and mitzvot, as explained above regarding “and he poured oil,” etc.

And through these two levels of peace — which are the transformation of darkness to light — the worlds will no longer be in a state of separation, but in a state of unity and nullification, as it is Above in the supernal worlds; and then “I shall return to the house of my father,” meaning that the supernal delight, in the aspect of Ein Sof, will be revealed, far beyond all chain-descent.

For regarding His Essence and Being, blessed be He, great and small are entirely equal, without change, and darkness is as light (Tehillim 139:12).

And then “Havayah will be for me as Elokim,” etc. For it is written “For Havayah Elokim is a sun and a shield” (Tehillim 84:12) — just as a shield is a covering for the sun, so the name Elokim is a covering and concealing over Havayah, to enable created beings to be limited and separate; whereas Havayah is the drawing down of the Divine light below.

And all this is in the realm of chain-descent — higher and lower, darkness and light. But in the future, when the supernal delight will be revealed — which transcends chain-descent and transcends even the names Havayah and Elokim — then what is now the level of Havayah will then be as Elokim relative to the supernal delight.

And then “this stone that I have set as a pillar,” as mentioned above, “will be a house of Elokim,” meaning it will be a house and vessel for the level of Elokim of the future — which corresponds to the level of Havayah of now.

והנה כתוב “שלום שלום לרחוק ולקרוב” (ישעיה נ"ז:י"ט). והנה ב' בחינות שלום: שלום מלמטה למעלה — והנה “לרחוק” שנעשה “קרוב,” שהוא בחינת העלאה מלמטה למעלה; ושלום מלמעלה למטה — הוא בחינת ירידת והמשכת אלקות למטה בבחינת תורה ומצוות, כמו שנבאר לעיל במה שכתוב “וייצק שמן” כו.

ועל ידי ב' בחינות שלום הנזכרות — שהן בחינת אתהפךא מחשוכא לנהורא — לא יהיו עוד בבחינת עולמין דפירוד, אלא בבחינת יחוד ובטול, כמו שהוא למעלה בעולמות העליונים ממש. ואזי “אשוב אל בית אבי” — שיתגלה ממילא בחינת הענג העליון, שהוא בבחינת אין-סוף ממש — למעלה מעין השתלשלות ומדרגות מעלה ומטה וחשך ואור.

מה שאין כן לגבי עצמותו ומהותו יתברך — קטן וגדול שוים ממש בלי שינוי, ו“כחשכה פאורה” (תהלים קל"ט:י"ב).

ואזי “והנה הוי' לי לאלקים” כו. כי הנה כתוב “כי שמש ומגן הוי' אלקים” (תהלים פ"ד:י"ב) — ששמו שהמגן הוא נרתק לשמש ומכסה ומסתיר על אור השמש, כך שם “אלקים” הוא בחינת נרתק לשם “הוי'”, ומכסה ומסתיר עליו — להיות נבראים בעלי גבול ונפרדים; מה שאין כן שם הוי' — הוא “המשכת אור השם למטה כו.

והנה כל-זה הוא בבחינת השתלשלות — מעלה ומטה, חשך ואור; אבל לעתיד — שיתגלה בחינת הענג העליון — שהוא למעלה מבחינת ההשתלשלות ולמעלה משם “הוי'” ושם “אלקים” — אז מה שעתה הוא בחינת “הוי'” — יהיה אז בחינת “אלקים” לגבי בחינת הענג העליון.

ואזי “והאבן הזאת אשר שמתי מצבה” כנזכר לעיל — “והנה בית אלקים”, שיהיה בית וכלי לבחינת “אלקים” דלעתיד — שהוא בחינת “הוי'” שעתה.

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

And “all that You will give me” — this is in the future tense — meaning all the elevations that will occur in the future, all of them “I shall surely tithe to You,” in the aspect of ma’aser, as is known, and this is sufficient for the understanding.

וְכָל אֲשֶׁר תִּתֶּנּוּ לִי — הוּא לְשׁוֹן עֲתִיד — הֵינּוּ כָּל הַעֲלִיּוֹת שֶׁיִּהְיוּ לְעֲתִיד — הַכֹּל “עֲשֹׂר אֶעֱשֶׂרְנִי לָךְ” — בְּבְחִינַת מַעֲשֶׂר כְּנוּדָע, וְד”ל.

קיצור א

Behold, Yaakov drew the yud of supernal Chochmah into the level of the heels, and this is the meaning of Yaakov going out from Be’er Sheva, the foundation of Imma, to the level of Charan — in order to elevate the refinements of nogah.

הִנֵּה יַעֲקֹב הַמְּשִׁיב הַיּו”ד חֲכָמָה עִלְאָה לְבְחִינַת עֲקָבִים, וְזֶהוּ עֲנֵן יְצִיאַת יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע יְסוּד אִמָּא לְבְחִינַת תָּרוֹן כְּדֵי לְהַעֲלוֹת בִּירוּרֵי נוֹגָה.

And this is what it means that he took “from the stones of the place,” which are the letters of “the word of Havayah” as they are en clothed in the inanimate–vegetative–animal realms; and he made them into one stone — the level of the yud — which is “and he placed them at his head.”

וְהֵינּוּ מֵהַ שְׁלֵקֶחַ מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת דְּבַר הו”י הַמְּלַבְּשִׁים בְּדוֹמֵם-צוֹמֵחַ-חַי, וְעֹשֶׂה מֵהֶם אֶבֶן אַחַת — הוּא בְּחִינַת יו”ד — שְׁזֵהוּ “וַיִּשֶׂם” מֵרָאשִׁיתוֹ.

And afterward “he set it as a pillar,” meaning the drawing of the level of vav extended from the yud; and this is the meaning of “Torah emerges from supernal Chochmah.” And “he poured oil upon it” so that just as Above is awe and fear, so too here.

וְאַחֵר כֵּךְ “וַיִּשֶׂם אֹתָהּ מִצָּבָה,” הַמְּשַׁכֵּת בְּחִינַת וָו הַנִּמְשָׁךְ מֵהַיּו”ד, וְהוּא עֲנֵן אוֹרֵייתָא מִחֲכָמָה נִפְקֶת. וְ“וַיִּצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן” לְהִיּוֹת מֵהַ לְהִלּוֹ בְּאִימָה וּבִיָּרָא — אַף כָּאֵן.

קיצור ב

And through this, “I shall return in peace to the house of my father” — the level of Yitzchak, “for You are our Father,” which is the supernal laughter and delight that will be revealed in the future from these refinements.

וְעַל־יְדֵי זֶה “וַיָּשָׁבְתִי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי,” בְּחִינַת יִצְחָק “כִּי אַתָּה אָבִינוּ,” וְהוּא הַצְּחֹק וְהַתַּעֲנוּג שֶׁיִּהְיֶה לְעֲתִיד מִבִּירוּרִים אֵלּוּ.

And this comes through subjugation and transformation, for Charan is transformed, and the letter chet becomes hei — becoming rinah, the level of delight.

וְהֵינּוּ עַל־יְדֵי אֲתַכְפָּיָא וְאַתְהַפְּכָא — נִתְּבַר מִבְּחִינַת תָּרוֹן, וְנִתְּבַר הַחַי”ת לַה”א לְהִיּוֹת רִנָּה, הִיא בְּחִינַת תַּעֲנוּג.

And similarly in the Exodus from Egypt, from the “narrowness of the throat,” like “Charan — my throat was parched,” and “they embittered our lives,” and when the Exodus occurred it became matzah, unlike chametz — like the difference between Charan and rinah.

וְעַל דֶּרֶךְ זֶה עֲנֵן יְצִיאַת מִצְרַיִם מִמִּיצַר הַגָּרוֹן, כְּעֲנֵן “תָּרוֹן — נִחַר גְּרוֹנִי,” וְ“וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּינוּ,” וְכַשְׁנַעֲשֵׂתָה יְצִיאָה — הִיא בְּחִינַת מִצָּה, מֵהַשְּׂאִיזוֹן חֶמֶץ — כִּתְּפֹרֶשׁ בֵּין תָּרוֹן לְרִנָּה.

קיצור ג

And the revelation of this delight comes through the two levels of “peace” — “to the distant and to the near.” Then the name Havayah will be only as Elokim relative to that revelation.

וְגִילּוֹי עֲנֵן זֶה עַל־יְדֵי בִּבְחִינּוֹת שָׁלוֹם — “לְרַחֲמוֹק וּלְקֶרֶב.” וְאֵז שֵׁם הו”י יִהְיֶה רַק בְּחִינַת אֱלֹקִים לְגַבִּי גִילּוֹי הַהוּא.

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
ושבתי בשלום אל בית אבי

Therefore, “this stone” — which is the level of the Shechinah, receiving from the name Havayah — will be “a house of Elokim,” meaning a vessel for the Elokim-level of the future, which corresponds to today’s Havayah.

ולכן “האבן הזאת” — היא בחינת המלכות המקבילת
 משם הו' — “יהנה בית אלקים,” שיהנה כלי
 לבחינת אלקים דלעתיד — הוא בחינת הו' שעשה.

And it may also be said that since in the future they will say to Yitzchak “For You are our Father,” therefore this level pertains to the name Elokim; and this is “Elokim has made laughter for me.”

וגם יש לומר כיון דלעתיד יאמרו ליצחק “כי אתה
 אבינו,” על-כן שיך בחינה זו בשם אלקים — וזהו
 “צחוק עשה לי אלקים.”

[NOTE Summary:

Yaakov’s words, “And I shall return in peace to the house of my father, and Havayah will be for me as Elokim, and this stone that I placed as a pillar will be a house of Elokim,” contain the entire spiritual structure of creation and redemption.

Yaakov represents the yud of supernal Chochmah descending all the way to the lowest realms, the “heels.” His departure “from Be’er Sheva to Charan” signifies the descent of Divine wisdom into the realm of concealment and separation. The “stones of the place” signify the individual letters of the Divine creative speech as they scatter and become en clothed in the inanimate–vegetative–animal realms. Their multiplicity represents fragmentation.

When Yaakov makes the many stones into “one stone,” he elevates all the scattered sparks and letters back into the unity of the yud, the point of supernal Chochmah. Placing it “at his head” represents restoring all aspects of creation beneath Divine wisdom. Setting it as a pillar represents drawing the vav downward — the extension of Chochmah through Torah into physical halachic actions. Pouring oil on it brings the revelation of Chochmah into the very lowest material mitzvot, so that Torah below carries the same awe and fear as at Sinai.

Through this elevation and drawing-down, the soul transforms negative emotions and worldly fires into love of Hashem alone. This transformation is the essence of teshuvah. From these fiery reversed emotions comes a supernal delight higher than the delight created by the righteous. Charan, a place of dryness and constriction, becomes rinah, song. Just as the chet of chametz becomes the hei of matzah, concealment becomes expression; dryness becomes delight.

This supernal delight is symbolized by Yitzchak, whose essence is laughter. Therefore Yaakov’s return “to the house of my father” is the return of all sparks and all creation to the level of Divine delight. In the future, when impurity is removed and no more refinements are needed, this delight will be fully revealed. What is now the name Havayah will then be considered Elokim relative to that infinite revelation. Thus “this stone” — the Shechinah — becomes the house of Elokim in the future world, receiving a light that today corresponds to

Alter Rebbe
Torah Ohr
Parshas Vayeitzei
 וְשַׁבְּתִי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי

Havayah. “All that You will give me” refers to all future elevations, all returned upward as maaser, the tenth that returns to its source.

Practical Takeaway:

Every moment of inner struggle contains scattered “stones,” sparks of Divine speech fallen into confusion, frustration, or emotional turmoil. When a person redirects passion, anger, desire, or energy toward holiness, they gather those stones into “one stone.” Every act of restraint or reversal creates supernal delight, more precious than the service of the perfectly righteous. The path of teshuvah — transforming what is misdirected into what is holy — awakens the laughter and delight of Yitzchak above and prepares the world for the revelation of infinite Divine pleasure where darkness itself becomes light.

Chassidic Story

A chassid once came to the Alter Rebbe in deep distress. He said he could not understand how his struggles, failures, and constant inner battles could possibly have any worth. “If I were righteous,” he said, “I would serve Hashem with clarity. But instead I live in confusion and Charan-like dryness. What value is there in my wavering heart?”

The Alter Rebbe looked at him with compassion and told him the story of a cantor he once knew. This cantor had a magnificent voice, but it was his students who created the true delight of their teacher. When the master sang, it was expected. But when the students strained, erred, corrected themselves, and finally produced a heartfelt melody, the teacher felt a joy far deeper than the beauty of the perfect tone. “Because,” said the Alter Rebbe, “the delight does not come from perfection, but from transformation.”

“So it is with Heaven,” he continued. “The righteous sing perfectly, but they do not produce the delight that comes from the struggling soul who transforms darkness into light. Your inner battles, when you rise from them, create a delight in Heaven that the greatest tzaddik cannot reach. That is your worth, and that is your song.”

END NOTE]